Velg lyse fliser til uterommet

Stadig flere nordmenn ønsker fliser i uterommet. Men før du bestemmer deg for å flislegge ute, lytt til noen viktige råd om fliser på terrasse og balkong.

Av ifi.no

Fliser på takterrassen, balkonger og betongstøpte plattinger utenfor hytta eller i hagen har etter hvert blitt et mer vanlig syn.

Ettersom nordmenn reiser og eier mer i Syden, ser de nytten i et flislagt gulv som er både lett å rengjøre og som er dekorativt.

– Det er praktisk, vanskelig å knuse, tåler vann og har gjerne en flott design de ønsker å ha med hjem til Norge. Så tar man ikke alltid hensyn til at vi har et helt annet klima her i landet. Det er derfor noen kjøreregler en bør kjenne til, sier Arne Nesje, sekretariatsleder i Byggkeramikkforeningen.

Høyeste vanskelighetsgrad

Det er særlig til solrike områder man bør velge lyse fliser.

– Og de bør ikke være større enn cirka 40 centimeter x 40 centimeter, sier Nesje, som er en av forfatterne bak oppslagsboken «Alt om flislegging».

– Store fliser vil by på problemer fordi de løsner lettere enn små fliser. Når de skal limes, greier du ikke trykke de store flisene godt nok ned. Dermed skapes hulrom der vann kan fryse.

Vann stående i riller eller hulrom under flisene er konstruksjonens verste fiende, og må unngås der det kan komme vann.

– Da vil flisen kunne bli løs etterpå. Og det er jo ergerlig, sier han.

Nesje understreker at flislegging av terrasse og balkong først og fremst er en jobb for håndverkere med den rette fagkunnskapen.

– Når det gjelder vanskelighetsgrad, tilhører flislegging over kjøkkenbenken noe som mange kan gjøre, mens på terrasser og balkonger må alt gjøres riktig for å unngå problemer, sier han.

Bruk håndverker

Selv om du har lagt fliser før, bør denne jobben være forbeholdet dem som virkelig kan det.

– Det har noe med ansvar å gjøre. Hvis du skal selge et hus, så kommer takstmannen til å vurdere håndverket utført av en privatperson som mer usikkert og risikofylt. En dyktig håndverker har større forutsetning for å lykkes, sier han.

Men det er også et annet vesentlig argument for å benytte en profesjonell flislegger:

– Hvis noe skulle gå galt, har du noen å reklamere til. Reklamasjonsfristene er på fem år. Uten denne tryggheten må man betale det eventuelle ekstraarbeidet fra egen lommebok, poengterer Nesje.

Limteknikken er viktig

Den beste metoden å forhindre hulrom er dobbelliming. Dermed minskes risikoen for frostsprengninger.

– Dobbelliming innebærer at du legger lim både på flisen og underlaget. Påfør et glatt lag på baksiden, og tilsvarende på underlaget. Sistnevnte kammes opp med riller før flisen trykkes godt på plass. Bruk gjerne flytlim egnet for utendørs bruk, understreker han.

Denne fremgangsmåten sikrer også at det skapes en flate uten hulrom og sikrer vedheft som holder flisen fast.

Ta hensyn til temperaturer og bevegelser

En svart flis en veldig varm sommerdag vil i en lun krok kunne komme helt opp i 50 til 60 grader Celsius. Derfor vil det være en fordel å velge lyse fliser i solrike områder.

– En mørk flis vil lett bli ubehagelig varm og nesten umulig å gå på en varm sommerdag. På Østlandet vil en terrasse mot sør kunne ha svært høy temperaturforskjell i løpet av et år. Temperaturavstanden er fra kaldeste vinterdag til den varmeste sommerdagen på det meste 80 grader. En mørk flis må derfor ha fleksibilitet, lim og full limdekning for ikke å løsne, understreker Nesje.

Plassering er vesentlig

Når man legger fliser ute, bør man helst velge kvadratiske fliser som legges i kryssforbandt leggemønster. Flisene er da ikke forskjøvet i forhold til hverandre.

– Med dette leggemønsteret blir det også lettere å legge inn elastiske bevegelsesfuger av silikon eller profiler der hvor dette er nødvendig for å ta opp bevegelser. Avstanden mellom bevegelsesfuger vil variere mellom 2-5 meter avhengig av flisfarge, -størrelse, og stabilitet i påstøpen, samt himmelretning.

Når en velger flis, må en også tenke på frostsikkerhet og sklisikkerhet.

– Om en har valgt et sklisikkert produkt, så slipper man å skli og falle på flisene, sier han.

Betong kan gi kalkutslag

Hvis du støper en betongsåle, eller legger en påstøp oppå, så inneholder disse sjiktene kalsium.

Materialet kalsium finnes i både sement, lim og fugemasse. Limer du flis rett på fuktig betong, så kan det med tiden trekkes kalkutfellinger opp til overflaten. Kalken størkner når vannet er borte, og legger seg som et grått slør. Flisene får dermed et skjemmende utseende.

– En sementbasert diffusjonsåpen membran er derfor i disse tilfellene bra å bruke. Det hindrer nedfukting av underlaget, og dermed også opptrekk av kalkstoffer. Fliser er et veldig bestandig materiale når arbeidet er riktig utført. Det tryggeste er å overlate flislegging utendørs til dyktige håndverkere, avslutter han.

Sjekkliste ved flislegging ute:

1) Gjøres alt riktig får man bestandige utearealer med fliser. Bruk av dyktige håndverkere anbefales.

2) Planlegg godt både detaljer og materialvalg.

3) Risikoen for at fliser løsner øker med størrelsen både på fliser og på flaten. Temperatursvingningene gir spenninger som gjør at limet kan slippe.

4) Velg flistypen porcellenato med vannopptak under 0,5 prosent, fra kjente fabrikker og forhandlere. Da oppstår ikke problemer.

5) Velger du glaserte, billige fliser fra en ukjent fabrikk og leverandør, etterspør sikkerhetsdokumentasjon fra leverandør, samt erfaringer og referanser fra vårt harde klima.

6) Velg lyse fliser i moderat størrelse. En mørk flate suger mer sollys, utvider og trekker seg sammen på en helt annen måte enn en lysere.

7) Legg gjerne en dampåpen sementbasert membran på betongflater rett under flisene. Det reduserer risikoen for kalkutfellinger og bidrar til å ta opp bevegelser.

8) Bruk aldri saltbasert av-isingsmidler på denne type flater. Saltene trekker ned i fugene og kan danne misfarger og utfellinger.

9) Fliser utvendig i solrike områder bør ikke være større en 40 centimeter x 40 centimeter.

10) Planlegg godt fall på terrassen din, minimum én centimeter (helst to) på én meter. Dette fordi det vil hjelpe slik at vannet renner godt av og ikke legger seg i dammer som trenger seg videre ned i riller og hulrom. Led vannet mot renner eller sluk.

11) På terrasser og balkonger anbefales skliklasse R10, noe som står på forpakningene.

For mer informasjon:

www.hoganes.no

www.golvabia.no

www.byggkeramikkforeningen.no (se fagartikler).

"Alt om flislegging" er et boksamarbeid mellom Byggkeramikkforeningen og SINTEF Byggforsk.